

(א) לעיל נד: מיר לה: שיופין ס: (ב) ז"מ ט: שזועת ממ, (ג) לעיל ט: לקמן קו: (ד) ויקרא כב, (ה) שמות כב, (ו) ש"ך לעיל: (ז) [לקמן טז: (ח) וישן חספות בזרות יא, ד"ה וגו', (ט) ס"א"ב, (י) עין בר"מ, (יא) עין רש"י.

גלוין הש"ס

תוס' ד"ה דבר וכו' לאפקו הצי ריטון. ע"י שנת דף אב ע"כ תוס' ד"ה אמאי: בא"ד דרביי לזמן לאתויי דבר שאינו מסוים. עין בהל"ש פ"ק דקדושין ס"ו ב'.

מוסף רש"י

פרי מפרי. ולו מולו, וין מענינים ושכר ממתירים, למעוטי מכהין ופטוריות ומיס ומלל דלמי פרי מפרי (רעיל דג: עגל טלו מלמו וכן שה וענינים מהללמס שזועין החלמס (ש"ב) ויגדולי קרקע. שכולן מיזין ויגדילין מן הקרקע (ש"ס) למעוטי דגים שאין נקיין כסף מעשר (רעיל דג: דכתב כי יתן איש אל רעהו, כסף או כליס לשמור וגו', פרשת שומר חנם היא, דמיא בהשאל' (ז"מ ד') פרשה ראשונה בשומר חנם ושניה בשומר שכר ושלישית בשאלה. וגי שומר חנם א"ן לו עליו אלא שבעה דרכתי ונקרב בעל ביתו אל האלהים אם לא שלח (י"ד שבוטות מ:).

הוא כל חד וחד ופרט באנפיה נפשיה דרשיין ליה. כלומר היכא דהיכא פרטי יתירי כל חד וחד מרבי כעין דידיה ולא דרשיין כוליה זהדי הדדי דליהו כעין הפרט שלמנה לרבות בעלי חיים שאין נבילתן מטמאה כדאמר לקמן [סד:] כי הנהג' לתמלא כו' שדי חמור בין הנהג' לתמלא אלמנא כל חד וחד באפי נפשיה מדייש: א"י. דכעין הפרט בכל דלדין הוא דמיימי לא נכתוב אלא חד מהני פרטי דבעלי חיים ומתרבי כעין הפרט כל שנכלמו מטמאה ומכתב פרטי יתירי חנם ענין לרבות שאר בעלי חיים: קדוש צנוור. כעין שור ושה הוא דמתרבי מעטין הפרט דחמור לדמי ליה בתלת דלדין בעלי חיים ובצורה ונכלמו מטמאה אבל צ"י וחיל ללא דמי ליה אלא בתרמי לא להכי כתב שור לאס אינו ענין לו תנחו ענין לשאינו קדוש בצורה לדמי מיהת בתרמי לפרטא צ"מ ונכלמו מטמאה ולעולם עופות לא: ה"ג א"י נכתוב רחמנא שור וחמור שה למע לי לאתוי עופות: ואימא טהורין. דלמי לפרטא קת דיש טומאה שנכלמס קת לטמא צבית הצליעה: אכל עופות טמאים לא. דלית זהו טומאה כדליתא בתולין (ד' ק:) יכול תהא נכלת עוף טמא מטמא בגדים אצית הצליעה ת"ל(ג) נכלה וטרפה לא יכל לטמאה זה מי שאיסורו משום כל תכל נבילה וטרפה יא זה שאין איסורו משום כל תכל נבילה וטרפה אלא משום כל תכל טמא: פרי מפרי. ולו מולד וגופן מהרין למעוטי מיס ומלל וכמייהין ופטוריות: גידולי קרקע. למעוטי דגים: מדני כתיב. זראש הפרשה כלל ופרט כי יתן איש ודרשיין ליה בקרב הזהב (ז"מ ט:) לענין שבעה שומריין למייר דאין נשבעין אלא על כעין הפרט שמטלטל וגופו ממון: ואי ס"ד האי על כל דבר פשע. דאתא לענין כפל למדרשה בכלל ופרט אתא ולא מתרבי לכפל אלא כעין הפרט לכתבינהו להני פרטי בקרא קמא ולדרוש כל חד באפי נפשיה כדקאמרת דהא בקרא קמא לא היכא דרשיין כלל ופרט וקרא קמא דכתיב זה כל ופרט לענין שבעה הוא דאתא דכתיב בתרייה) ונקרב בעל הבית וגו': שלמה. יא לה סימנים כדאמריין באלו מציאות (ז"מ דף ס.) מה שלמה מיוחדת שיש לה סימנים כו': למעוטי דבר שאינו מסוים. שאין לבעלים סימן בו שפטור מנפסל:

רעהו אמר רחמנא. ולא הקדש תימנה לר"י ומאי אצטרך רעהו למעוטי הקדש מכפל טוענת גנב הא ליכא שבעה בהקדש ולמסקנא דנפיק כפל ושבעה מהד קרא ח"ש וא"ת דלקמן נפקא לן דכתיבין (ד' עו.) למעט הקדש מוגזב מצית האיס ולא מצית הקדש וי"ל

דהא כל חד וחד כולל ופרט באפי נפשיה דרשיין ליה אבל עופות לא א"כ נכתוב רחמנא חד פרטא הי נכתוב רחמנא אי כתב רחמנא שור הוה אמינא קרב לגבי מזבח אין שאין קרב לגבי מזבח לא ואי כתב רחמנא חמור הוה אמינא קדוש בבכורה אין שאין קדוש בבכורה לא אמרי א"כ נכתוב רחמנא שור וחמור שה למע לי ש"מ לאתויי עופות ואימא לאתויי עופות מהורים דומיא דשה דמטמא בגדים אבית הבליעה אבל עופות טמאים דלית בהו טומאה דלא מטמאי בגדים אבית הבליעה לא כל ריבויא הוא וכל היכא דכתב כל ריבויא הוא והא גבי מעשר דכתיב כל וקא דרשיין ליה בכלל ופרט דתני(ב) ונתת הכסף בכל אשר אהר נפשך כלל בבקר ובצאן ובין ובשכר פרה ובכל אשר תשאוך נפשך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתא דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי מפרי וגידולי קרקע אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע אמריי בכלל כלל כל ריבויא הוא ואיבעית אימא כל כללא הוא מיהו כל דהבא ריבויא הוא מכדי כתיב מעיקרא כלל ופרט וכלל דכתיב וכו' כי יתן איש אל רעהו כלל כסף או כליס פרט לשמור הדר וכלל ואי סלקא דעתך האי על כל דבר פשע נמי לכלל ופרט הוא דאתא נכתוב רחמנא להני פרטי גבי האיך כלל ופרט על כל דבר פשע למע לי ש"מ ריבויא הוא השתא דאמרת כל ריבויא כל הני פרטי למע לי חד למעוטי קרקע וחד למעוטי עבדים וחד למעוטי שטרות שלמה למעוטי דבר שאינו מסוים על כל אבידה לכדר' חייה בר אבא אבא דאמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן המוען טוענת גנב באבידה

1. ונתתה הכסף בכל אשר תארה נפשך בבקר ובצאן ובין ובשכר ובכל אשר תשאוך נפשך ואכלת שם לפני יי אלהיך ושמחת אתה וביתך: דברים יד כי כסף או כליס לשמור וגנב מבית דאישי אם יקדש הגנב ושלם שקיבו: שמות כב ו

רבינו חננאל

ושקילין וטרנין, ומריבין עופות טהורות דאית בהו טומאה ... טמאה בבית הבליעה, משום דהא קרא (יתב) יתייא. אלא עופות טמאין דלית לנבילתן טמא... מנין שזה הדין נוהג בהן. ופיקיון, כלל הוא שדין אותו בכלל ופרט, אבל כגון על כל דבר פשע ריבויא הוא, ואפילו עופות טמאין. וכל היכא דכתיב כל ריבויא הוא, והא גבי מעשר (דכ"ח כל דר) שישין ליה בכלל ופרט, ודרביס פשוטין הן. שקלקה למעוטי דבר שאינו מסוים בטעו'...

יציא הוא לפי מאי דמסיק השתא (כל ריבויא הוא השתא) נפיק מקרא דהא כלל ושבעה וא"ת ל"ל דכתב רחמנא כל הני פרטי לא לכתוב אלא כסף ומינה שמעיין דבר המטלטל וגופו ממון מכלל ופרט וכלל וכן תימא שלא הייתי דורשו לכלל ופרט משום דאצטרך כדרשיין שבעות (דף לו: וש"מ ד"ה מה) מה כליס שנים והא ע"כ כלל ופרט דרשיין ליה בהזהב (ז"מ דף ט: וש"מ ד"ה ה') לענין שבעה דאין נשבעין על הקרקעות ועל עבדים ושטרות וכלל ושבעה הכל אחד מדקאמר לכתבינהו להך דכתיב לה פרי מפרי וקרא קמא דכתיב זה כל ופרט לענין שבעה הוא דאתא דכתיב בתרייה) ונקרב בעל הבית וגו': שלמה. יא לה סימנים כדאמריין באלו מציאות (ז"מ דף ס.) מה שלמה מיוחדת שיש לה סימנים כו': למעוטי דבר שאינו מסוים. שאין לבעלים סימן בו שפטור מנפסל: פרטי חכם והיכי הוה מצי למכתבינהו א"כ הייתי ממעט עופות טמאים שבעה אלא ע"כ אם תמטעס מכפל ג"כ משבעה תמטעס ועוד אי הוה כתיב להו חכם לא הוה דרשיין להו ג"כ כפל אלא ג"כ שביטא לן דהני קראי קיימי אכלל ושבעה וי"ל כסף או כליס אצטרך לכתבשיין שבעות מה כליס שנים כו' והא דדרשיין ליה צ"י הוהב ופרטיי וכללי אילו לא נאמר קאמר לומר אילו לא נאמר על כל דבר פשע היינו דרשיין שבעה מה כליס שנים והא כליס שנים על ידי גלגול דדבר שאינו מסוים פטור הוא מכפל: (נשי) אלא כ"י ריבויא. אע"ג דבבביתא דרשיין להו כלל ופרט וכלל לאו משום דדרשיין לקרא הכי אלא מאיזה טעם שיהיה מרביין כל דבר המטלטל וגופו ממון ולפי שדרשה זו שגורה בגמרא נקט בענין זה: ה"ד למעוטי קרקעות. שטרות הוה ליה למעוטי צרישא דדמי טפי למעוטי כדמוכח לקמן צ"י בתרא (ד' ק:) דלמאן דדרשיין ריבוי ומעוטי לא הוה ממעט אלא שטרות: וחד למעוטי עבדים. אע"ג דלעיל ילפינן עבדים מדחוקים לקרקעות הכא קוין דכתיב כל ריבויא צעי לכל חד מעוטת צפי נפשיה: דבר שאינו מסוים. פירש הקונטרס דבר שאין לבעלים סימן בו שפטור מה לי אין בו סימן מה לי אין בו סימן ומפרש ריבויא כוון הייא דתני שבעות הדיינין (שבעות ד' מב: וש"מ ד"ה על) אין נשבעין אלא על דבר שנמדה שזמשקל ושבמנין לאפקוי בית מלל מסכריי נך וכיס מלל והלה אומר מה שהנחת אתה נוטל אבל זה אומר עד החלון זה אומר עד הזווי חייב ומנא ליה הא סברא אי לא משום דדרשיין משלמה ועוד היינו יכולין לפרש דבר המסוים כי הייא דפרק הזהב (ז"מ ד' ממ.) מה נעל דבר מסוים כו' * לאפקוי חצי רימון וחצי אגוז לכלל וכן אמריין לקמן (דף סד:) ג"כ דרשה דהמנא ממנא דאמר שדי חמור בין המנא לתמלא למעוטי דבר שאינו מסוים היינו חצי רימון וחצי אגוז ממון ולפי שדרשה זו שגורה בגמרא נקט בענין זה: ה"ד למעוטי קרקעות. שטרות הוה ליה למעוטי צרישא דדמי טפי למעוטי כדמוכח לקמן צ"י בתרא (ד' ק:) דלמאן דדרשיין ריבוי ומעוטי לא הוה ממעט אלא שטרות: וחד למעוטי עבדים. אע"ג דלעיל ילפינן עבדים מדחוקים לקרקעות הכא קוין דכתיב כל ריבויא צעי לכל חד מעוטת צפי נפשיה: